
Zkouškové: stres, nebo volno navíc?

Zkouškové: stres, nebo volno navíc?

Zatímco právníci o zkouškovém leží v knihách, matematici si stahují filmy a budoucí učitelé brigádníčí

Studenti českých vysokých škol každoročně dostávají pod vánoční stromek nepříliš vítaný dárek: zkouškové období.

Jednotlivé fakulty už na začátku akademického roku zveřejní harmonogram, v němž je zkouškovému věnováno zpravidla čtyři až šest týdnů. Ty však studenti zpravidla nevyplňují jen biflováním a horečným dopisováním seminárních prací. Někteří využívají pauzy v pravidelném vyučování k brigádám nebo si naplánují dovolenou.

Na státních vysokých školách v ČR jsou zimní a letní období zkoušek pravidlem. Ve světě však není neobvyklá ani varianta průběžného testování v akademickém roce - například na většině finských univerzit předměty začínají a končí v různých týdnech semestru a termíny testování závisí na domluvě žáků s učitelem.

Přednášky na některých českých fakultách končí v závěru adventu, na jiných je třeba navštěvovat kurzy až do poloviny ledna. Na většině oborů následuje po uzavření výuky nebo v posledním týdnu jejího průběhu tzv. zápočtový týden, v němž se píší testy a vyhledávají se předtermíny zkoušek. Zkouškové období trvá měsíc až měsíc a půl; na pražské Vysoké škole ekonomické se letos začalo zkoušet 27. prosince a končí se už 28. ledna, zatímco například studenti Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy mohou plánovat své zkoušky v rozmezí od 10. ledna až do 18. února.

Vysoké školy většinou tzv. mortalitu studentů při zkouškách nezveřejňují. Možná i proto, že v některých případech jsou údaje o tom, kolik studentů opustí hned v prvním ročníku svoji alma mater, téměř neuvěřitelné a pro uchazeče o studium daného oboru odstrašující. Jednou z nejnáročnějších je pražská Matematickofyzikální fakulta UK, kde se v akademickém roce 2002/2003 rozloučili s nadpolovičním množstvím prváků: v bakalářském studijním programu opustilo před dokončením druhého semestru školu 67 % matematiků, stejné procento fyziků a dokonce 70% informatiků, v magisterském programu čísla těch, kteří předčasně skončili, přesáhla ve všech třech oborech 30 %. "Akademický senát a vědecká rada matematicko-fyzikální fakulty musely změnit studijní a zkušební řád fakulty," popisuje následky náročných zkouškových kritérií dr. Dana Macharová, vedoucí studijního oddělení. Podle vnitřního průzkumu MFF však většina studentů ani nevyužila všech tří možných zkouškových termínů. Naopak poměrně nízkou propadavost studentů vykazuje třeba FSV UK a umělecké školy.

Taktické manévry na "fildě"

Pověstným strašákem je zkouškové období na pražské právnické fakultě. Zatímco studenti Fakulty tělesné výchovy a sportu UK si na konec zkouškového naplánují lyžovačku v Tatrách, právníci nevycházejí z pokojů. Za semestr musejí zvládnout zhruba pět zkoušek. "Nejtěžší jsou zkoušky ve třetím ročníku, ke kterým si mnoho z nás přihodí neudělanou státnici z prváku. Po tom měsíci a půl jsem vyždímaná jak hadr, nevyspalá a s nervy nadranc," říká Petra ze třetího ročníku PF UK.

Učila se na druhý termín občanského práva skoro měsíc a pak se v den zkoušky rozhodla to vzdát a ještě se měsíc nad knihami potrápít, aby si termín nevyplývala. "Tak to se u nás může stát jen před postupkou (souborná zkouška ze čtyř předmětů po dvou letech studia, pozn. aut.). Znáám holku, která měla u písemných zkoušek nejlepší výsledek, učila se tři měsíce. Před ústními jí ruply nervy a nešla na ně. Teď je znovu v prváku," popisuje úskalí studia českého jazyka a literatury Kristýna z Filozofické fakulty UK. Zejména na filologických oborech FF je běžné, že si studenti před těžkou zkouškou podají přihlášku na další obor. Když je vyhodí, mohou studovat jiný obor, pak si znovu podat přihlášku na ten původní a nechat si uznat atestace, z nichž nebyli klasifikováni známkou "dobře". Takové by museli skládat znovu.

Někde se boj o známky vyplatí i finančně

Málokdo z vysokoškoláků okusil za svá studia sladkého ovoce prospěchového stipendia. Boj o jedničky u zkoušek se však na některých školách vyplatí: "U nás na matfyzu dostane stipendium tuším 50 nejlepších z celé fakulty. Loni jsme pobírali 1200 za měsíc, což není k zahazení," říká informatik David. Ani na FSV UK na stipendiích pro ty nejlepší nešetří: vítěz táborového bodování může dostat i 6000 Kč. A že těch vítězů bývá hodně: FSV v loňském roce obdarovala přes 140 svých studentů. Při vzácné konstelaci hvězd tak lze získat v jednom zkouškovém období titul, červený diplom a kapesné na prázdniny.

"Nejsou všechny školy jako práva," říká s úšklebkem budoucí učitelka Jana z ústecké Univerzity J. E. Purkyně. "U nás se musí chodit do školy celý rok, a zkouškové období je pro mě jedinou možností, jak si vydělat pár korun. Všechny

povinnosti zvládnou v prvních dvou týdnech a pak už budu někde rovnat plechovky do regálu." Student pražské VŠE Martin má stejný názor: "Ve zkouškovém mám konečně čas na sebe a na firmu - zatímco v semestru chodím do práce třikrát týdně, teď si můžu dovolit tam být denně a vydělat peníze na živobytí."

Zkouškové? Válím se a přibírám

Pokud jde o specifčnost pojmání zkouškového, vítězí jednoznačně "matfyzáci", tj. studenti MFF UK. Studenti této fakulty se asi nikdy nezbaví pověsti tichých bláznů, závislých na počítačových hrách, kteří nosí ve všudypřítomné ledvince spoustu technických hraček. Informatik Olda však tvrdí: "Člověk se nesmí nechat ovlivnit tím, že mu v prváku na matematické analýze vyházejí polovinu kamarádů. Není to tak těžké: vyhradím si na každou zkoušku týden, a to pak makám. Dřív jsem si na učení dával měsíc: první týden jsem přestavil a uklidil celý pokoj na koleji, druhý týden jsem stahoval filmy z internetu, třetí týden se soustavně přežíral a teprve pak jsem začal. Bez stresu mi to nejde..." Spolužák David ho doplňuje: "Myslím, že mluvím za spoustu lidí, když řeknu, že zkouškové je fajn. Člověk nemusí chodit do školy a vesele tloustne před monitorem. Když už se učím, tak ve skupině - vyjedeme si třeba na chatu a tam si látku pěkně zešíroka vysvětlíme."

Oba znají studenty, kteří předčasně šedivějí, ale o horších následcích zkoušek neslyšeli. Zato o dva roky starší informatik Pavel opakoval zkoušku z analýzy třikrát a přípravě na ni věnoval čtyři měsíce. Za výsledek se náležitě odměnil: další zkouškové strávil v USA. Také David připouští, že plánují ke konci zkouškového výlet do Nizozemska nebo na hory. Právníci by ho asi ukamenovali.

Stránka vzniká ve spolupráci se studentským serverem www.academia.cz